

Legislatívna úprava vysielania v súvislosti s referendumom

Bratislava, 27. 1. 2015

V posledných dňoch sa v médiách, na sociálnych sieťach a v diskusných fórach objavujú protichodné vyjadrenia týkajúce sa vysielania v súvislosti s blížiacim sa referendumom. Keďže mnohé z týchto vyjadrení nevychádzajú z aktuálne platnej legislatívy a neprispievajú k relevantnej debate o povinnostiach a obmedzeniach vysielateľov v čase pred konaním referenda, Rada pre vysielanie a retransmisiu pripravila stručnú informáciu k platnej zákonnej úprave vysielania v tomto období:

Na rozdiel od parlamentných či komunálnych volieb, **pre vysielanie v čase kampane a samotného konania referenda neexistuje špeciálna legislatívna úprava** (čiastočná, ktorá upravovala vysielanie verejnoprávnych médií, bola zo zákona vyňatá v roku 2007, preto nie je možné aktuálny stav porovnávať s vysielaním v období konania predošlých referend). To znamená, že na vysielanie všetkých vysielateľov sa vzťahuje všeobecná zákonná úprava, ktorá je platná počas celého roka bez ohľadu na konanie referenda.

Je potrebné rozlišovať vysielanie informácií o kampani a vysielanie samotnej kampane. **Vysielanie informácií o kampani** (napr. v spravodajských a publicistických formátoch) neobmedzujú žiadne špeciálne pravidlá; na toto vysielanie sa vzťahujú všeobecné ustanovenia zákona o vysielaní a retransmisii č. 308/2000 Z. z. (ďalej len „ZVR“). Absencia špeciálnej právnej úpravy teda neznamená, že je zakázané informovanie o referende alebo že vysielatelia nesmú poskytnúť priestor zaangažovaným subjektom.

Čo sa týka samotnej kampane, žiaden zákon exaktne vysielateľom neprikazuje ani nezakazuje jej vysielanie. To znamená, že vysielateľ **nie je povinný odvysielat' reklamné spoty súvisiace s referendumom, ani mu to výslovne nič nezakazuje**. Ak sa vysielateľ rozhodne kampaň vysielat', musí dbať na dodržanie ustanovení, ktoré by vysielaním mohli byť porušené - ide predovšetkým o povinnosť vysielateľa **zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu** v rámci vysielania programovej služby (§ 16 ods. 3 písm. a/ zákona ZVR) a **ochranu ľudskej dôstojnosti a ľudskosti** (§ 19 ods. 1 ZVR), **zákaz politickej a náboženskej reklamy** (§ 32 ods. 9 ZVR) a niektoré ustanovenia upravujúce vysielanie mediálnej komerčnej komunikácie, podľa ktorých táto nesmie **porušovať slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach ľudí** (§ 31 ods. 7 písm. a/ ZVR) či nesmie obsahovať a podporovať **diskrimináciu na základe pohlavia, rasy, farby pleti, veku, jazyka, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia, náboženstva alebo viery, národného alebo sociálneho pôvodu alebo príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine** (§ 31a ods. 7 písm. b/ ZVR).

Rozhodnutie pre vysielanie alebo nevysielanie reklamných spotov súvisiacich s referendumom ako aj zvolenie si formy informovania o referende ako takom, výber respondentov, účastníkov diskusií a pod. je **plne v kompetencii samotných vysielateľov**. **Rada pre vysielanie môže akékoľvek vysielanie posúdiť až po tom, ako sa reálne uskutočnilo**, pričom pred posúdením toho, či ním došlo k porušeniu zákona, musí program riadne zmonitorovať a zanalyzovať. Z tohto dôvodu nie je možné vopred zodpovedať otázky týkajúce sa konkrétneho vysielania, pretože je nevyhnutné posudzovať širší kontext, v ktorom sa uskutočnilo; nielen jednotlivý spot, reportážny príspevok či diskusiu.